Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

# 36 922 Wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd

**Nr. 5**

## VERSLAG

Vastgesteld 20 mei 2026

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer als volgt verslag uit te brengen. Onder het voorbehoud dat de hierin gestelde vragen en gemaakte opmerkingen voldoende zullen zijn beantwoord, acht de commissie de openbare behandeling van het voorstel van wet genoegzaam voorbereid.

INHOUDSOPGAVE


| | | |
|---|---|---|
| **I.** | **Algemeen** | **2** |
| 1. | Hoofdlijnen van het voorstel | 4 |
| 1.1. | Probleembeschrijving en doelstellingen | 5 |
| 1.1.1. | De tegemoetkoming | 5 |
| 1.1.2. | Een aanvullende tegemoetkoming | 6 |
| 1.2. | Inhoud wetsvoorstel | 6 |
| 1.2.1. | Doelgroep en voorwaarden tegemoetkoming | 6 |
| 1.2.2. | Doelgroep en voorwaarden aanvullende tegemoetkoming | 7 |
| 1.2.3. | Uitbreiding doelgroep | 7 |
| 1.2.4. | Toekenning aanvullende tegemoetkoming volgt toekenning tegemoetkoming | 7 |
| 1.2.5. | Beschikbaar bedrag voor de aanvullende tegemoetkoming | 8 |
| 2. | Verhouding tot hoger recht en nationale regelgeving | 8 |
| 2.1. | Verhouding tot hoger recht | 8 |
| 2.1.1. | Grondslag en waarborgen verwerking bijzondere persoonsgegevens | 8 |
| 3. | Gevolgen voor (oud-)studenten | 8 |
| 3.1. | Financiële gevolgen | 8 |
| 3.2. | Doenvermogen | 8 |
| 3.2.1. | Ambtshalve toekennen | 8 |
| 3.3. | Regeldruk | 9 |
| 3.3.1. | Op aanvraag toekennen | 9 |
| 4. | Advies en consultatie | 9 |
| 4.1. | Internetconsultatie | 9 |


kst-36922-5
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

4.2. Adviescollege toetsing regeldruk 9
5. Inwerkingtreding en communicatie 10
5.1. Communicatie 10
**II. Artikelsgewijs 10**
Onderdeel A 10
Onderdeel B 10

## I. Algemeen

De leden van de D66-fractie staan zeer positief tegenover de wijziging van de Wet studiefinanciering. Deze leden zijn van mening dat de overheid oog moet hebben voor studenten die gedurende de jaren van het leenstelsel geen aanspraak konden maken op een basisbeurs, maar wel hogere schulden hebben opgebouwd. Daarnaast waarderen de leden van de D66-fractie het voornemen om studenten die door bijzondere omstandigheden geen diploma hebben kunnen halen of langer hebben gedaan over het behalen van een diploma, alsnog in aanmerking te laten komen voor de tegemoetkoming.

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd. Deze leden onderschrijven dat de periode van het leenstelsel en de terugkeer naar het systeem van de basisbeurs een uitzonderlijke periode vormde in het stelsel van studiefinanciering. Zij kunnen begrijpen dat de regering wenst een gebaar te maken naar oud-studenten met deze nieuwe, aanvullende tegemoetkoming. Tegelijkertijd hebben deze leden nog enkele vragen over onderhavig wetsvoorstel.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel, waarin, kort gezegd, een tegemoetkoming wordt geregeld voor studenten die onder het leenstelsel hebben gestudeerd. Deze leden steunen het voornemen om deze studenten een hogere tegemoetkoming toe te kennen, in aanvulling op de in de Wet herinvoering basisbeurs hoger onderwijs toegekende tegemoetkoming. Ook delen zij de mening dat groepen studenten die eerder buiten de tegemoetkoming vielen, alsnog een tegemoetkoming toe te kennen. Deze leden vragen zich af of hiermee alle groepen studenten in beeld zijn. Daarnaast vragen deze leden om een overzicht van de hoogte van de studieschulden van de generatie studenten van vóór 2015, van de generatie studenten tussen 2015–2023 en van de generatie studenten van na 2023, en de (met inbegrip van de in dit wetsvoorstel geregelde tegemoetkoming) totale ontvangen tegemoetkoming. Ook zien deze leden graag in dit overzicht een onderverdeling naar studenten die hun opleiding al dan niet met een diploma hebben afgesloten, dan wel langer dan voorgeschreven over hun opleiding hebben gedaan.

De leden van de CDA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd, en hebben naar aanleiding daarvan nog een aantal verduidelijkende vragen.

De leden van de JA21-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en nog enkele vragen. Het is niet aannemelijk dat de 900.000 leden van de «pechgeneratie» allemaal in een financieel moeilijke situatie zijn beland door de afschaffing van de basisbeurs, heeft de regering overwogen om te onderzoeken of maatwerktrajecten de voorkeur

verdienen boven deze tweede generieke tegemoetkoming zodat de focus kan liggen op studenten die disproportioneel zijn benadeeld door het leenstelsel?
Kan de regering toelichten waarom de eerste onverplichte betaling «te laag» zou zijn en waarom de twee betalingen bij elkaar opgeteld wel passend zouden zijn? Kan de regering een overzicht geven van de hoogte van de studieschulden van de generatie studenten van voor 2015, van de studenten tussen 2015–2023 en van de studenten na 2023? Kan de regering inzichtelijk maken bij welke gelegenheden eerder is besloten tot een onverplichte tegemoetkoming door de overheid en welke overwegingen hierbij een rol hebben gespeeld?
Het wetsvoorstel breidt het aantal studenten met deze tweede tegemoetkoming uit met nieuwe categorieën, studenten die tijdens het leenstelsel geen studiefinanciering hebben ontvangen en die door bijzondere omstandigheden geen diploma hebben gehaald, dan wel langer hebben gedaan over het behalen van hun diploma, kan de regering uitleggen hoe DUO in deze gevallen vaststelt of sprake is van bijzondere omstandigheden? Heeft DUO de regering laten weten of de controles die nodig zijn door de uitbreiding met nieuwe groepen studenten die in aanmerking komen voor een tegemoetkoming uitvoerbaar zijn en is het voor studenten doenlijk om met terugwerkende kracht aan te tonen dat zij door bijzondere omstandigheden zijn benadeeld?
Hoe zal de regering reageren wanneer blijkt dat de uitkering van de tweede tegemoetkoming niet wordt begrepen door (een deel van) de begunstigde studenten die vervolgens zullen aandringen op een derde ronde van tegemoetkomingen?

De leden van de BBB-fractie hebben de wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 in verband met de verstrekking van een aanvullende tegemoetkoming aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd gelezen en deze leden hebben daarover nog enkele vragen.

De leden van de DENK-fractie hebben met grote belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel om een aanvullende tegemoetkoming te verstrekken aan studenten die onder het studievoorschotstelsel hebben gestudeerd. Deze leden constateren dat de «pechgeneratie» jarenlang in onzekerheid en met een onevenredig hoge schuldenlast heeft moeten studeren. Voor deze leden is studeren een fundamenteel recht en geen privilege dat afhankelijk mag zijn van de bereidheid om diepe schulden aan te gaan, zeker niet voor studenten uit sociaaleconomisch kwetsbare milieus die vaak minder financieel vangnet van huis hebben. Hoewel de leden van de DENK-fractie de erkenning van de regering verwelkomen dat de eerdere tegemoetkoming van de Wet herinvoering basisbeurs hoger onderwijs (hierna: de tegemoetkoming) «te laag» was, vragen zij zich af of dit nieuwe voorstel werkelijk recht doet aan de financiële en mentale schade die is aangericht.

De leden van de SGP-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel en hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel. Deze leden zien het wetsvoorstel als een stap in de goede richting om (oud-)studenten die onder het leenstelsel aantoonbaar hogere schulden hebben opgebouwd te compenseren. Tegelijkertijd constateren de leden van de Partij voor de Dieren-fractie dat de hoogte van de tegemoetkoming in schril contrast staat met de hogere schulden die (oud-)studenten onder het leenstelsel hebben moet aangaan. Deze leden zijn dan ook van mening dat de tegemoetkoming niet genoeg is en dat de regering gezien de ernstige fouten uit het verleden moet werken

aan draagvlak bij studentenvertegenwoordigers. Deze leden hebben over het wetsvoorstel nog een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van onderhavig wetsvoorstel. Deze leden waren en zijn altijd voorstander geweest van een hogere tegemoetkoming voor studenten die ten tijde van het leenstelsel hebben gestudeerd dan die tot nu toe is uitgekeerd en verwelkomen daarom het wetsvoorstel voor een aanvullende tegemoetkoming. Zij hebben een aantal vragen.
De leden van de ChristenUnie-fractie lezen in het antwoord van de regering op het advies van de Raad van State dat de regering ervoor heeft gekozen om af te wijken van het uitgangspunt dat een onverplichte tegemoetkoming «eenmalig» dient te zijn om de reden dat de regering van mening is dat de eerder ingevoerde tegemoetkoming te laag is. Kan de regering inhoudelijk onderbouwen waarom de aanvullende tegemoetkoming, geregeld in dit wetsvoorstel, wél toereikend zou zijn?
De leden van de ChristenUnie-fractie maakten zich ten tijde van het leenstelsel niet alleen zorgen over de effecten van het leenstelsel, maar ook over de toenemende druk in den brede waar jongeren mee te maken hadden. Deze leden wijzen in dit verband bijvoorbeeld op het advies van het SER[1] Jongerenplatform «Hoge verwachtingen» uit 2019, waarin onder meer wordt gewezen op de effecten van de stapeling van beleid.[2] De basisbeurs is opnieuw ingevoerd, maar de hoge druk waar jonge mensen mee te maken hebben is er nog steeds, zo zien deze leden. Zij vragen in dat kader hoe de regering nu, zeven jaar later, de positie van de zogenoemde «leenstelselgeneratie» taxeert, bijvoorbeeld op de woningmarkt. Zij vragen ook in hoeverre de aanbevelingen van toen zijn opgevolgd en in hoeverre er verbetering is opgetreden in de situatie van jongeren sinds de genoemde analyse uit 2019. Zij vragen daarnaast of de regering de noodzaak ziet voor een nieuw advies over de positie van jongeren en de druk waar ze mee te maken hebben, als vervolg op het advies van het SER Jongerenplatform uit 2019. Zo ja, is de regering bereid een adviesorgaan als de SER voor te vragen? Zo nee, waarom niet?

*1. Hoofdlijnen van het voorstel*

De leden van de VVD-fractie constateren dat het wetsvoorstel voorziet in een tweede, aanvullende tegemoetkoming bovenop de eerder ingevoerde regeling. Deze leden zien dat de regering deze aanvullende tegemoetkoming motiveert met de stelling dat de eerdere tegemoetkoming onvoldoende zou zijn. Zij vragen de regering om deze motivering nader te onderbouwen. Kan de regering nader toelichten op basis van welke criteria is vastgesteld dat de eerdere tegemoetkoming onvoldoende was, zo vragen zij. Zij vragen de regering te bevestigen dat het oorspronkelijke bedrag destijds als passend is beoordeeld en waarom daar nu anders naar gekeken wordt.

De leden van de VVD-fractie vragen de regering nader in te gaan op het advies van de Raad van State dat stelt dat voor een onverplichte tegemoetkoming zwaarwegende redenen noodzakelijk zijn en dat deze in de toelichting ontbreken. Deze leden vragen zich af welke zwaarwegende redenen de regering hier ziet.

---

[1] SER: Sociaal-Economische Raad
[2] SER Jongerenplatform, augustus 2019, Hoge verwachtingen: Kansen en belemmeringen voor jongeren in 2019 (https://www.ser.nl/-/media/ser/downloads/adviezen/2019/hoge-verwachtingen-publieksversie.pdf)

De leden van de VVD-fractie hechten bijzonder aan een betrouwbare overheid die consistent is in haar beleid. Deze leden delen de zorgen van de Raad van State over het ondermijnen van het karakter een eenmalig gebaar door herhaalde tegemoetkomingen en dat dit verwachtingen kan scheppen van verdere compensatie. Zij vragen de regering daarom toe te lichten of zij deze aanvullende tegemoetkoming wel als definitieve compensatie ziet en waarom.

De leden van de SGP-fractie vragen of de regering kan toelichten waarom het niet mogelijk is om in plaats van twee afzonderlijke geregelde tegemoetkomingen te komen tot een enkele tegemoetkoming, waarvan het eerste deel in veel gevallen reeds uitbetaald is, aangezien de doelgroepen van beide regelingen samenvallen.

1.1. Probleembeschrijving en doelstellingen

De leden van de BBB-fractie vinden het belangrijk dat de oneerlijke situatie die is ontstaan door het weg laten vallen van de basisbeurs nu deels hersteld wordt. Hoewel de Raad van State aangeeft dat er geen juridische verplichting is tot tegemoetkoming, zien deze leden wel een enorme morele verplichting. Kan de regering een overzicht geven van de hoogte van de studieschulden van de generatie studenten van voor 2015, van de studenten tussen 2015–2023 en van de studenten na 2023?

***1.1.1. De tegemoetkoming***

De leden van de CDA-fractie lezen dat studenten door het wegvallen van de basisbeurs gemiddeld gezien een hogere studieschuld hebben opgebouwd. Deze leden vragen de regering of zij een overzicht kan geven van de hoogte van de studieschulden van de generatie studenten van voor 2015, van de studenten tussen 2015–2023 en van na 2023. Zij vragen de regering ook of er gegevens bekend zijn van jongvolwassenen die de keuze hebben gemaakt niet te gaan studeren door het wegvallen van de basisbeurs en zo ja, of de regering deze cijfers kan delen.
De leden van de Partij voor de Dieren-fractie zijn het eens met het standpunt van de regering dat het wrang is voor studenten die onder het leenstelsel gestudeerd hebben dat zij geen gebruik hebben kunnen maken van een basisbeurs, in tegenstelling tot voorgaande en komende generaties. Deze leden lezen dat de regering de eerdere tegemoetkoming te laag vindt en een aanvullende tegemoetkoming van € 44,50 per maand op basis van een politieke afweging «passend» vindt, dit als «definitief» beschouwt en hiermee «een punt achter deze maatschappelijke kwestie» zet. Zij vragen zich af op basis van welke redenatie de regering vaststelt dat de eerdere tegemoetkoming te laag was en eveneens op basis waarvan de regering de conclusie trekt dat het nu beschikbaar gestelde budget van € 1,4 miljard, wat leidt tot een bedrag van € 44,50 per (oud-)student per maand, wél passend is. Deze leden vragen zich af of de regering over de hoogte van het bedrag met studentenorganisaties gesproken heeft. Is de regering zich bewust van het feit dat de LSVb[3] het genoemde bedrag als te laag beschouwt en meerdere reacties op de internetconsultatie dezelfde boodschap geven?[4]
Hoe kijkt de regering naar het eerdere onderzoek van het CPB[5] waaruit blijkt dat de studieschuld van de eerste groep hbo-studenten die onder het leenstelsel vielen gemiddeld € 7.800 hoger is dan van de groep die een jaar voor het leenstelsel begon en dat dit verschil voor wo-studenten zelfs

[3] LSVb: Landelijke Studentenvakbond
[4] Internetconsultatie, reactie Landelijke Studentenvakbond (https://www.internetconsultatie.nl/aanvullendetegemoetkoming/reactie/7e2ec6c0-792e-4192-9e2b-bceb10e8c12d).
[5] CPB: Centraal Planbureau

€ 10.000 is?[6] Hoe vergelijkt de regering dit bedrag met de aanvullende tegemoetkoming van € 2.136,00 per vier jaar studie die dit wetsvoorstel regelt?
Ook vragen de leden van de Partij voor de Dieren-fractie zich af op basis waarvan de regering het gepast acht om zelf «een punt achter deze maatschappelijke kwestie» te zetten. Is het niet aan de (oud-)studenten zélf om te beoordelen of zij vinden dat er met dit wetsvoorstel een punt wordt gezet achter de kwestie? Hoe beoordeelt de regering in dat licht het advies van de Raad van State dat waarschuwt dat de regering niet motiveert waarom de eerdere tegemoetkoming «te laag» zou zijn en waarom de twee tegemoetkomingen bij elkaar opgeteld wel «passend» zouden zijn, het daardoor «niet duidelijk is of het voorstel bijdraagt aan een behoefte aan erkenning» en tot slot het risico schetst dat hierdoor «de maatschappelijke kwestie niet wordt afgesloten»? Hoe beoordeelt de regering in dat licht het standpunt van de LSVb, dat het genoemde bedrag «volledig ontoereikend» beschouwt en «een druppel op een gloeiende plaat» noemt? Op welke manier heeft de regering de input van studentenvertegenwoordigers meegenomen? Is de regering het met deze leden eens dat het belangrijk is dat er draagvlak is onder studentenvertegenwoordigers voor het voorstel, gezien de ernstige fout die de overheid heeft gemaakt door ooit het leenstel in te voeren?

#### *1.1.2. Een aanvullende tegemoetkoming*
De leden van de CDA-fractie lezen dat de hoogte van de tegemoetkoming te laag wordt geacht en vragen de regering toe te lichten hoe zij tot deze conclusie is gekomen. Deze leden lezen dat de aanvullende tegemoetkoming € 44,50 per maand bedraagt die een student onder het leensteelstel heeft gestudeerd en verzoeken de regering om de onderbouwing van dat bedrag toe te lichten.

De leden van de DENK-fractie merken op dat de regering stelt dat de situatie voor studenten onder het leenstelsel wrang is, omdat zij als uitzondering geen gebruik konden maken van een basisbeurs. Kan de regering nader motiveren waarom zij nu pas tot de conclusie komt dat de eerdere tegemoetkoming onvoldoende was? Op welke wijze is bij het bepalen van deze aanvullende tegemoetkoming rekening gehouden met de gestegen inflatie en de torenhoge rente op de studieschulden, die voor veel oud-studenten een zware last vormen?

De leden van de SGP-fractie constateren dat de regering zich veel moeite getroost om duidelijk te maken dat nu echt het laatste bedrijf van het tegemoetkomingstoneel in deze maatschappelijke kwestie is begonnen. Deze leden zijn met de regering van mening dat op geen enkele wijze sprake kan zijn van een verplichting tot vergoeding door de overheid of een recht op vergoeding door de student. Tegelijk wijzen zij erop dat door elke nieuwe tegemoetkoming juist nieuwe verwachting kan worden gevoed dat er toch nog wel iets meer mogelijk is in de toekomst. Zij vragen hoe de regering kan onderbouwen dat nu werkelijk een punt achter de tegemoetkomingen gezet wordt. In hoeverre is met deze uitspraken sprake van zelfbinding richting volgende regeringen?

### 1.2. Inhoud wetsvoorstel

#### *1.2.1. Doelgroep en voorwaarden tegemoetkoming*
De leden van de CDA-fractie lezen dat EER-studenten die recht hadden op volledige studiefinanciering ook in aanmerking komen voor de tegemoetkoming. Deze leden vragen de regering of zij zicht heeft op de omvang

[6] Centraal Planbureau, 10 december 2024, Een betere kijk op studieschulden (https://www.cpb.nl/een-betere-kijk-op-studieschulden)

van deze groep en potentiële financiële implicaties en of zij deze inzichten kan delen.

### *1.2.2. Doelgroep en voorwaarden aanvullende tegemoetkoming*

De leden van de SGP-fractie vragen waarom de regering er opnieuw voor kiest om de tegemoetkoming te richten op alle studenten, ook die uit gezinnen met zeer hoge inkomens. Deze leden constateren dat uit onderzoeken bleek dat met name de middeninkomens het zwaar te verduren hadden door het leenstelsel. Waarom is de nieuwe tegemoetkoming niet benut om meer maatwerk toe te passen en vooral die groepen te bedienen die het het meest nodig hebben?

De leden van de SGP-fractie vragen of het klopt dat de studenten die een aanvullende beurs hebben gekregen, mogelijk zelfs een volledige, ook opnieuw in aanmerking komen voor een volledige tegemoetkoming. Deze leden vragen hoe dit te verdedigen zou zijn vanuit het perspectief van de verdelende rechtvaardigheid. Zij vragen de regering ook inzichtelijk te maken wat het verschil in bedragen is tussen studenten die gedurende vier jaar maximale aanvullende beurs als gift hebben ontvangen en studenten die geen aanvullende beurs hebben gekregen.

### *1.2.3. Uitbreiding doelgroep*

De leden van de CDA-fractie lezen dat de regering voornemens is de groepen (oud-)studenten die in aanmerking komen voor zowel de tegemoetkoming als de aanvullende tegemoetkoming uit te breiden. Deze leden vragen de regering of de tegemoetkoming van deze aanvullende groep (oud-)studenten past binnen het budget van € 1,0 miljard gezien het feit dat bij de vaststelling van dit budget er met deze groep (oud-)studenten geen rekening is gehouden.

In het wetsvoorstel wordt geregeld dat specifieke groepen studenten die tijdens het leenstelsel geen studiefinanciering hebben ontvangen en die door bijzondere omstandigheden geen diploma hebben gehaald, dan wel langer hebben gedaan over het behalen van hun diploma, ook in aanmerking komen voor de tegemoetkoming en de aanvullende tegemoetkoming. Kan de regering nader toelichten hoe DUO in die gevallen vaststelt of sprake is van deze bijzondere omstandigheden? Acht DUO het goed uitvoerbaar om deze vaststelling te doen en acht de regering het doenlijk voor (oud-)studenten om nog de bijzondere omstandigheden ten tijde van de studie aan te kunnen tonen, zo vragen de leden van de BBB-fractie.

De leden van de DENK-fractie verwelkomen de uitbreiding van de doelgroep naar (oud-) studenten die door bijzondere omstandigheden geen diploma hebben gehaald of daar langer over hebben gedaan. Echter, deze leden vragen de regering hoe DUO in de praktijk gaat vaststellen of er sprake is van deze bijzondere omstandigheden, zeker wanneer deze jaren geleden hebben plaatsgevonden. Acht de regering het voor (oud-)studenten doenlijk om na een lange periode nog met bewijsstukken te komen over hun toenmalige situatie? Hoe wordt voorkomen dat juist de meest kwetsbare studenten, die wellicht de administratieve weg minder goed weten te vinden, hierdoor buiten de boot vallen?

### *1.2.4. Toekenning aanvullende tegemoetkoming volgt toekenning tegemoetkoming*

De leden van de CDA-fractie lezen dat de groep (oud-)studenten die geen studiefinanciering hebben aangevraagd maar wel onder de uitbreiding van de doelgroep vallen, een aanvraag bij DUO kunnen indienen voor tegemoetkoming. Deze leden lezen dat deze (oud-)studenten een aanvraag moeten doen omdat zij niet bekend zijn bij DUO. Deze leden

vragen de regering of de omvang van deze groep wél bekend is en zo ja, of deze cijfers gedeeld kunnen worden.

De leden van de CDA-fractie lezen dat de studenten die een aanvraag moeten indienen voor de tegemoetkoming dit vanaf april 2027 kunnen doen. Deze leden vragen de regering of zij kan aangeven tot wanneer de mogelijkheid tot het indienen van een aanvraag tot tegemoetkoming blijft openstaan.

***1.2.5. Beschikbaar bedrag voor de aanvullende tegemoetkoming***
De leden van de DENK-fractie constateren dat het beschikbare budget van € 1,4 miljard leidend is geweest voor de hoogte van de tegemoetkoming van € 44,50 per maand. Is de regering het met deze leden eens dat dit getuigt van een budgetgestuurde benadering in plaats van een benadering die gebaseerd is op de werkelijke behoefte aan compensatie van de geleden schade? Kan de regering toelichten waarom er niet voor is gekozen om de tegemoetkoming te baseren op een reële berekening van de gemiddelde extra schuld per student?

*2. Verhouding tot hoger recht en nationale regelgeving*

2.1. Verhouding tot hoger recht

***2.1.1. Grondslag en waarborgen verwerking bijzondere persoonsgegevens***
De leden van de DENK-fractie maken zich zorgen over de privacy van (oud-)studenten aangezien de regering voorstelt om gegevens over gezondheid tot tien jaar na het besluit te bewaren. Waarom is een dergelijke lange bewaartermijn noodzakelijk voor een eenmalig gebaar? Kan de regering garanderen dat deze gegevens over gezondheid, die verwerkt worden op basis van de AVG[7] uitsluitend toegankelijk zijn voor geautoriseerde personen bij DUO[8] en niet voor andere doeleinden worden gebruikt?

*3. Gevolgen voor (oud-)studenten*

3.1. Financiële gevolgen

De leden van de DENK-fractie wijzen erop dat voor veel studenten de studieschuld een grote belemmering vormt op de woningmarkt. Kan de regering aangeven of zij heeft onderzocht wat het effect van deze aanvullende tegemoetkoming is op de leencapaciteit van oud-studenten voor een hypotheek? Acht de regering het billijk dat studenten die door de overheid in een schuldenpositie zijn gedwongen, nu geconfronteerd worden met stijgende rentes die de waarde van deze tegemoetkoming in feite direct weer verdampen?

3.2. Doenvermogen

***3.2.1. Ambtshalve toekennen***
De leden van de DENK-fractie steunen het principe van ambtshalve toekenning om de regeldruk te beperken. Echter, deze leden vragen de regering of met de voorgestelde uitbreiding van de regeling iedereen in beeld komt die tot de zogenoemde pechgeneratie behoort en in aanmerking zou moeten kunnen komen voor compensatie. Wordt met deze uitbreiding de volledige groep leenstelselstudenten bereikt? En zijn er specifieke groepen waarvoor ambtshalve toekenning in de praktijk

[7] AVG: Algemene verordening gegevensbescherming
[8] DUO: Dienst Uitvoering Onderwijs

lastig uitvoerbaar is? Zo ja, om welke groepen gaat het en welke aanvullende maatregelen worden voor hen overwogen?

3.3. Regeldruk

***3.3.1. Op aanvraag toekennen***

De leden van de D66-fractie zijn blij om te horen dat met dit wetsvoorstel ook studenten die door bijzondere omstandigheden, zoals arbeidsongeschiktheid, een functiebeperkingen of een chronische ziekte, geen diploma hebben kunnen behalen, alsnog in aanmerking komen voor de tegemoetkoming. Deze leden achten het terecht dat deze groep niet langer tussen wal en schip valt. De leden van de D66-fractie begrijpen dat voor het toekennen van deze tegemoetkoming bewijs nodig is van bijzondere omstandigheden, maar vragen de regering hoe zij ervoor zorgt dat de aanvraagprocedure voor deze groepen daadwerkelijk toegankelijk en uitvoerbaar blijft. Welke stappen worden gezet om te zorgen dat rechthebbenden niet onnodig afhaken bij de aanvraag van de tegemoetkoming?

*4. Advies en consultatie*

De leden van de CDA-fractie lezen in het advies van de Raad van State dat door deze nieuwe onverplichte tegemoetkoming het eerdere gebaar aan zijn betekenis kan ontnemen en dat het risico bestaat dat zowel die eerdere als de aanvullende onverplichte betaling zullen worden opgevat als compensatie waarover blijvend onderhandeld kan worden in plaats van een betekenisvol gebaar waarmee een maatschappelijke kwestie wordt afgesloten. Deze leden vragen de regering toe te lichten hoe zij dit weegt en hoe zij borgt dat dit daadwerkelijk het sluitstuk van een maatschappelijke kwestie betreft.

De leden van de CDA-fractie vragen de regering hoe zij uitwerking geeft aan afweging 10 van het afwegingskader voor onverplicht handelen van de overheid bij klemmende situaties van de Raad van State om de erkenningsmaatregelen te monitoren en evalueren.[9] Deze leden vragen in dat licht de regering ook toe te lichten hoe de financiële situatie van specifiek deze groep oud-studenten wordt gemonitord.

4.1. Internetconsultatie

De leden van de DENK-fractie merken op dat uit de internetconsultatie bleek dat veel respondenten de tegemoetkoming te laag vinden in relatie tot de rente en de huizenmarkt. Waarom heeft de regering besloten om naar aanleiding van deze signalen het wetsvoorstel niet aan te passen?

4.2. Adviescollege toetsing regeldruk

De leden van de DENK-fractie vragen de regering of het Adviescollege toetsing regeldruk specifiek heeft gekeken naar de bewijslast voor studenten die aanspraak maken op de regeling vanwege bijzondere omstandigheden. Acht de regering de administratieve lasten voor deze groep proportioneel?

[9] Raad van State, 26 mei 2025, Afwegingskader onverplicht overheidshandelen bij klemmende situaties (https://www.raadvanstate.nl/adviezen/@150575/w01-25-00121/#:~:text=Het%20afwegingskader%20biedt%20een%20overzicht,op%20een%20vraag%20om%20erkenning)

*5. Inwerkingtreding en communicatie*

5.1. Communicatie

De leden van de D66-fractie begrijpen dat DUO breed zal communiceren over de tegemoetkomingen en specifieke aandacht heeft voor (oud-)studenten die niet bij DUO bekend zijn. Deze leden vragen de regering nader toe te lichten op welke wijze deze moeilijk bereikbare groep concreet wordt benaderd. Welke gerichte communicatiekanalen en samenwerkingspartners worden ingezet om rechthebbenden te bereiken die mogelijk niet meer actief in contact staan met DUO? Tevens vragen deze leden hoe wordt gemonitord of de communicatiecampagne voldoende effectief is en hoe wordt voorkomen dat rechthebbenden de tegemoetkoming mislopen doordat zij niet op de hoogte zijn van de aanvraagmogelijkheid.

De leden van de DENK-fractie maken zich zorgen over de brede en algemene communicatie richting de studenten over de tegemoetkoming. Hoe zal de regering waarborgen dat alle studenten goed zullen worden bereikt? En hoe gaat de regering om met studenten die geen gebruik zullen maken van deze regeling? Wat voor mogelijke maatregelen zou de overheid in dit geval kunnen nemen? Is er een mogelijkheid om deze studenten proactief te benaderen?

## II. Artikelsgewijs

### Onderdeel A

De leden van de DENK-fractie vragen om een nadere toelichting op het voorgestelde artikel 11.7, eerste lid, waarin de bewaartermijn van tien jaar wordt vastgelegd. Kan de regering uitleggen hoe deze termijn zich verhoudt tot het beginsel van minimale gegevenswerking?

### Onderdeel B

De leden van de DENK-fractie constateren dat in het gewijzigde artikel 12.30, vijfde lid, het bedrag van € 44,50 wordt ingevoerd. Kan de regering bevestigen dat dit bedrag jaarlijks zal worden geïndexeerd conform artikel 11.1, eerste lid, van de Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000) zodat de koopkracht van de tegemoetkoming voor toekomstige rechthebbenden behouden blijft?

De voorzitter van de commissie,
Koorevaar

Adjunct-griffier van de commissie,
Easton